

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ»

Студентки 5 курсу, 7 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Зілінської
Дарини
В'ячеславівни

(підпис студента)

Науковий керівник
канд. екон. наук

Ільїна
Анастасія
Олександрівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

Головня Юлія
Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2022

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет економіки, менеджменту та психології

Кафедра публічного управління та адміністрування

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: публічне управління та адміністрування

Спеціалізація: публічне управління та адміністрування

Затверджую

Зав. кафедри

«11» грудня 2021 р.

Завдання на випускню кваліфікаційну роботу (проект) студентові

Зілінській Дарині В'ячеславівні
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи (проекту): **«ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ»**

Затверджена наказом ректора від «08» грудня 2021 р. № 4067

2. Строк здачі студентом закінченого роботи (проекту): 24.01.2022

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи (проекту)

Мета роботи (проекту): визначення особливостей та напрямів удосконалення державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні

Об'єкт дослідження: процес державного управління фізичною культурою і спортом на території України

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні основи державного управління фізичною культурою і спортом в Україні

4. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проєкту) (перелік питань за кожним розділом):

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

1.1. Система державного управління фізичною культурою і спортом на території України

1.2. Аналіз ефективності державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні

РОЗДІЛ 2. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

2.1. Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури та спорту в Україні

2.2. Напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

5. Календарний план виконання роботи (проєкту)

№ пор.	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи (проєкту)	Строк виконання етапів роботи	
		за планом	фактично
1	2	3	4
1	Визначення напрямку дослідження та затвердження теми випускної кваліфікаційної роботи	До 10.12.2021	10.12.2021
2	Складання плану та підготовка індивідуального завдання для виконання випускної кваліфікаційної роботи	До 20.12.2021	20.12.2021
3	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису першого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 10.01.2022	10.01.2022
4	Представлення на рецензування науковому керівнику рукопису другого розділу випускної кваліфікаційної роботи	До 20.01.2022	20.01.2022
5	Представлення закінченої випускної кваліфікаційної роботи на кафедрі	До 21.01.2022	21.01.2022
6	Підготовка письмового відгуку на випускну кваліфікаційну роботу	До 22.01.2022	22.01.2022
7	Зовнішнє рецензування ВКР	До 22.01.2022	22.01.2022
8	Проведення попереднього захисту випускних кваліфікаційних робіт	21-23.01.2022	21-23.01.2022
10	Вирішення питання про допуск випускної кваліфікаційної роботи до захисту	До 25.01.2022	До 25.01.2022

11	Направлення випускної кваліфікаційної роботи із зовнішньою рецензією у ЕК для захисту	За графіком	За графіком
----	---	-------------	-------------

6. Дата видачі завдання « 11 » грудня 2021 р.

7. Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

Ільїна А.О.

(прізвище, ініціали, підпис)

8. Гарант освітньої програми Головня Ю.І.

(прізвище, ініціали, підпис)

9. Завдання прийняв до виконання студент Зілінська Д.В.

(прізвище, ініціали, підпис)

10. Відгук наукового керівника випускної кваліфікаційної роботи (проекту):

Випускна кваліфікаційна робота написана на актуальну тему. Студентка охарактеризувала систему державного управління фізичною культурою і спортом на території України в рамках описання структури Міністерства молоді та спорту України, а також його взаємовідносин з центральними та місцевими органами виконавчої влади в Україні. Значною перевагою у роботі є проведення студенткою аналізу ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України. В основі цього аналізу студенткою пророблено кількісний аналіз, зокрема кількості осіб, залучених до занять фізичною культурою і спортом, а також рівня розвитку спортивної інфраструктури та якісний аналіз, зокрема фінансування та кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні. Проводячи аналіз, студентка намагалася виокремлювати фактори впливу на зрушення показників в динаміці, а також описувати проблеми розвитку сфери молоді і спорту в Україні із визначенням ролі держави у вирішенні цих проблем.

На основі проведеного у роботі аналізу студентка сформулювала основні напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні, надаючи ґрунтовну і водночас лаконічну характеристику кожного з них з детальним поясненням. Більш того, студенткою виокремлено напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Тут студентка акцентувала увагу на виробленні необхідності особистісного розвитку людини, що є основним фактором впливу на формування в людини позиції та обізнаності щодо необхідності займатися фізичною культурою і спортом, де держава стає фактором забезпечення для належних умов.

Зміст випускної кваліфікаційної роботи підпорядкований поставленій у роботі меті. Робота має досить логічну структуру та відповідає вимогам оформлення. Проте у роботі наявні й окремі недоліки. Зокрема, студентка інколи вживає термін «галузь» без обґрунтування різниці між галуззю та сферою. Також, в кінці параграфу 1.1 варто було б вказати роль Міністерства молоді та спорту у системі взаємовідносин між органами центральної та

місцевої виконавчої влади. В той же час у висновку в кінці параграфу 2.2 відсутнє пояснення суті того чи іншого виокремлено напряду вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні, а наявний лише перелік цих напрямів. Доречним було б так само конкретизувати висновки та пропозиції, подані студенткою в кінці роботи, доповнюючи зроблені висновки пропозиціями з лаконічним роз'ясненням.

В цілому робота відповідає встановленим вимогам, написана на науковому рівні, є авторським самостійним дослідженням, повністю розкриває обрану студенткою тему та допускається до захисту.

Науковий керівник випускної кваліфікаційної роботи (проекту)

(підпис, дата)

Відмітка про попередній захист Головня Юлія Ігорівна

(ПІБ, підпис, дата)

11. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу (проект):

Випускна кваліфікаційна робота (проект) студента Зілінської Д.В.

(прізвище, ініціали)

може бути допущена до захисту екзаменаційній комісії.

Гарант освітньої програми): Головня Юлія Ігорівна

(прізвище, ініціали, підпис)

Завідувач кафедри: Новікова Наталія Леонідівна

(підпис, прізвище, ініціали)

«25» січня 2022 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ	5
1.1 Система державного управління фізичною культурою і спортом на території України	5
1.2 Аналіз ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України	11
РОЗДІЛ 2. НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ	
2.1 Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні	19
2.2 Напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні	23
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	26
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	28

ВСТУП

Актуальність теми. Розвиток в Україні ринкових відносин супроводжується посиленням ролі держави у вирішенні питань соціальної сфери, у тому числі фізичної культури і спорту. Ефективна державна політика щодо них є найважливішою умовою збереження нації та провідним фактором зростання людського потенціалу.

Соціально-демографічна ситуація в Україні є досить складною, з кожним роком збільшується темпи зменшення кількості населення в державі. Її основною причиною є високий рівень смертності населення, насамперед – у працездатному віці. Особливу тривогу спричиняє погіршення здоров'я населення: протягом 2010-2020 років захворюваність збільшилася у 0,8 рази, інвалідність – у 1,4 рази.

Саме тому нині необхідні невідкладні заходи щодо поліпшення здоров'я населення в масштабі всієї країни. Основним джерелом розвитку та зміцнення ресурсів здоров'я людини є систематична фізична активність протягом усього життя. У зв'язку з цим основна функція фізичної культури і спорту розглядається як провідний фактор розвитку людського потенціалу, а витрати держави та населення на фізичну культуру та спорт – як інвестиції у людський капітал. В цих умовах стає актуальним дослідження особливостей державного управління у сфері фізичної культури і спорту.

Метою дослідження є визначення особливостей та напрямів удосконалення державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні **завдання:**

- дослідити систему державного управління фізичною культурою і спортом на території України;
- провести аналіз ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України;

- з'ясувати напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні;

- запропонувати напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Об'єктом дослідження виступає процес державного управління фізичною культурою і спортом на території України.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи державного управління фізичною культурою і спортом в Україні.

Методологія дослідження. Під час проведеного дослідження були використані методи аналізу та узагальнення інформації (для визначення основних тенденцій у сфері фізичної культури і спорту), системний метод (з'ясування структури та складу Міністерства молоді та спорту України), метод аналізу та синтезу (для визначення особливостей системи державного управління фізичною культурою і спортом, їх окремих елементів).

Практична цінність результатів дослідження знайшла своє відображення в конкретних пропозиціях і рекомендаціях, спрямованих на вдосконалення існуючої нормативно-правової системи України у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел (30 найменувань). Основний зміст роботи викладено на 21 сторінці комп'ютерного тексту. Робота містить чотири рисунки, п'ять таблиць.

РОЗДІЛ 1

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

1.1. Система державного управління фізичною культурою і спортом на території України

Науково доведено та обґрунтовано те, що розвиток фізичної культури і спорту характеризується рівнем і якістю життя населення країни, формуванням стійких традицій здорового способу життя в повсякденному житті громадян, розвитком духовної та інтелектуальної культури. Держава регулює відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом формування державної політики, створення відповідних державних органів, фінансового, матеріально-технічного, кадрового та інформаційного, правового та іншого забезпечення розвитку фізичної культури і спорту, а також стимулювання широкого фізкультурно-спортивного руху в Україні та комплексної взаємодії органів державної влади з громадськими організаціями фізкультурно-спортивного спрямування.

Розглянемо основні поняття, які допоможуть розкрити зміст даного розділу. Поняття «організація» розглядається як внутрішній порядок, узгодженість дії окремих частин цілого, завдяки відповідній структурі. Конкретні організації у сфері фізичної культури і спорту (від спортивних команд до міжнародних спортивних організацій) – це об'єднання людей та координація різних функцій, спрямованих на досягнення спільної мети відповідно до законів і нормативно-правових актів, які існують у положеннях і статутах [1, с. 7].

«Управління» – це функція організованої системи, спрямована на вплив суб'єкта на об'єкт, з метою координації дій, що забезпечують збереження структури системи. В основі поняття «управління» лежить людина, яка розглядається як найвища цінність будь-якої організації [2].

«Структура управління» – вважається внутрішньою структурою організованої системи, що являє собою єдність стійких відносин між її елементами. Структура управління у сфері фізичної культури і спорту характеризується не стільки спадковим зв'язком, скільки різним ступенем підпорядкованості та взаємозалежності одного рівня управління з іншим [3, с. 56].

«Механізм управління» – це впорядкований стан, який передбачає зміну або миттєву рівновагу між різними процесами підсистем управління [4].

Поняття «державне управління фізичною культурою і спортом» визначається як комплексна, систематична діяльність органів державної влади з метою розвитку сфери фізичної культури і спорту в державі, задоволення духовних, фізичних та інтелектуальних потреб громадян з урахуванням соціальних, економічних, національних та етнічних факторів [5, с. 136-142].

У вузькому розумінні державне управління фізичною культурою і спортом на – це реалізація функцій органу виконавчої влади у сфері фізичної культури і спорту у розвитку галузі фізичної культури і спорту на основі економічних та соціальних факторів [6].

Основним центральним органом державної влади, до компетенції якого відноситься формування та реалізація державної політики у молодіжній сфері, галузі фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання є Міністерство молоді та спорту України (Мінмолодьспорту), що спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України [7]. Структура даного Міністерства визначається наказом Міністра (рис. 1.1).

Міністерство молоді та спорту України очолюється відповідним Міністром, який призначається та звільняється з посади Верховною Радою України за поданням Прем'єр-міністра України. Даний Міністр має заступників, що призначаються на посади Кабміном за поданням Прем'єр-міністра згідно із пропозицією Міністра.

Міністр Мінмолодьспорту має широке коло повноважень: здійснює керівництво Міністерством, керує його діяльністю; спрямовує та координує

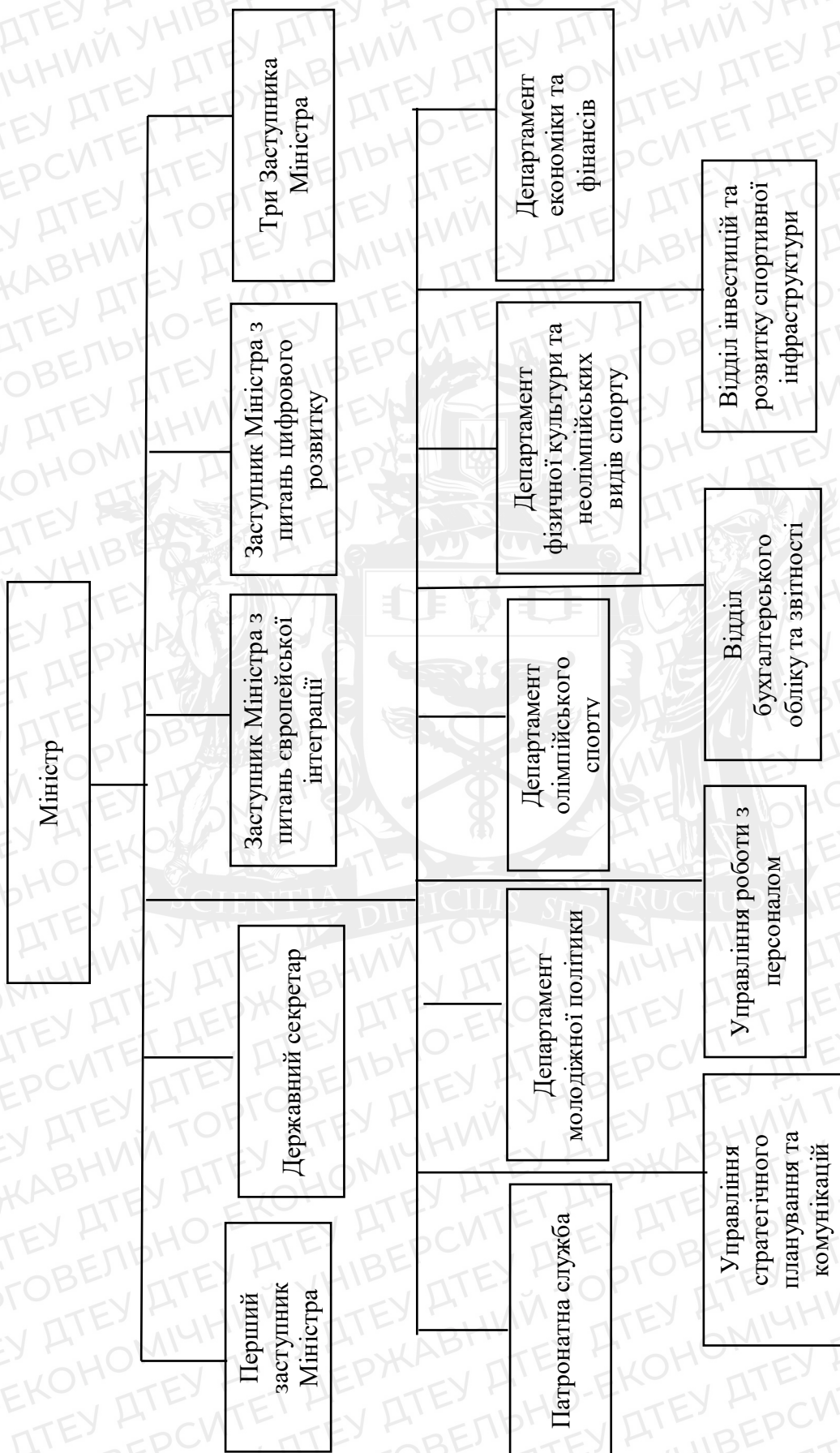

Рис. 1.1. Структура Міністерство молоді та спорту України

Джерело: складено автором за [8]

здійснення іншими центральними органами виконавчої влади заходів з питань, віднесених до компетенції Мінмолодьспорту; визначає пріоритети роботи Мінмолодьспорту та методику виконання покладених на нього завдань, затверджує плани роботи Міністерства та звітує про їх виконання; представляє Мінмолодьспорту у публічно-правових відносинах з іншими органами влади, підприємствами, установами та організаціями в Україні та за кордоном; організовує та контролює в межах повноважень, передбачених законом, виконання працівниками Міністерства Конституції та законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України; подає на розгляд Кабміну проекти законів, актів Президента України, виконавцем яких є Мінмолодьспорту; забезпечує виконання зобов'язань, що випливають з міжнародних договорів України та інші визначені чинним законодавством повноваження.

Державний секретар є вищою посадовою особою з числа державних службовців Мінмолодьспорту, підзвітний і підконтрольний Міністру. Він забезпечує роботу апарату міністерства. Призначає та звільняє з посади державних службовців апарату, патронатної служби та керівників відповідних підрозділів на місцях та виконує інші обов'язки, передбачені чинним законодавством.

Міністр молоді та спорту України розподіляє функціональні обов'язки між своїми заступниками, які контролюють роботу відповідних відділів та департаментів. Зазвичай, на одного заступника припадає декілька напрямків діяльності, крім Заступника Міністра з питань європейської інтеграції та Заступника Міністра з питань цифрового розвитку, які займаються лише одним відповідним напрямком. Усі заступники Міністра є підзвітними та підконтрольними Міністру.

Патронатна служба є складовою частиною Мінмолодьспорту та забезпечує реалізацію дорадчих функцій для керівників структурних відділів та підрозділів міністерства відповідно до визначених в посадових інструкціях повноважень. Департамент молодіжної політики займається розвитком спорту

серед молоді в Україні, готує пропозиції з розробки відповідної стратегії та програм. Департамент олімпійського спорту сформований для ефективного розвитку олімпійського руху в Україні. Департамент фізичної культури та неолімпійських видів спорту забезпечує функціонування в Україні неолімпійських видів спорту та фізичної культури. Департамент економіки та фінансів розробляє кошторис витрат на сферу фізичної культури та спорту в Україні, слідкує за виконанням програм фінансування даної галузі та інші повноваження передбачені законодавством України.

Управління стратегічного планування та комунікацій забезпечує аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища, що впливає на розвиток сфери фізичної культури і спорту в Україні, та розробляє відповідну стратегії розвитку галузі. Дане управління також відповідає за комунікацію міністерства з іншими суб'єктами суспільних відносин.

Відділ інвестицій та розвитку спортивної інфраструктури відповідає за розробку інвестицій та залучення фінансування для розвитку спортивних об'єктів в Україні. Головною метою існування даного відділу є збільшення обсягів залучених приватних інвестицій у сферу фізичної культури і спорту в Україні.

Для забезпечення безперебійного функціонування Мінмолодьспорту необхідні структурні відділи, що забезпечують роботу службовців міністерства. Такими відділами є Управління роботи з персоналом та Відділ бухгалтерського обліку та звітності. Загалом всі структурні підрозділи Мінмолодьспорту створені з метою ефективного функціонування сфери фізичної культури і спорту в Україні.

Міністерство молоді та спорту України у своїй діяльності взаємодіє з різними органами влади. Розглянемо більш детально їх взаємозв'язки. Мінмолодьспорту відноситься до гілки виконавчої влади та входить до даної системи, що очолюється Кабінетом Міністрів України. Як вже зазначалося, у своїй діяльності Мінмолодьспорту є підзвітним і підконтрольним Кабінету Міністрів України (рис. 1.2).

Рис. 1.2. Міністерство молоді та спорту України в системі виконавчих органів влади

Джерело: складено автором за [7, 8, 9, 10]

Крім того, Кабінет Міністрів України видає постанови та розпорядження, які регулюють, в тому числі, сферу фізичної культури і спорту та визначає за допомогою відповідних нормативних актів програму розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Також важливою взаємодією є те, що Заступники Мінмолодьспорту призначаються та звільняються Кабінетом Міністрів України. Управління у справах молоді та спорту відповідної Обласної державної адміністрації є підзвітним та підконтрольним Мінмолодьспорту та є нижчою ланкою виконавчої гілки влади.

Верховна Рада України створює законодавчу базу у сфері фізичної культури та спорту, призначає та звільняє Міністра даного Міністерства. Мінмолодьспорту в свою чергу, подає проекти законів, які відносяться до сфери спорту та фізичної культури. Перед прийняттям Бюджету Департамент економіки та фінансів даного Міністерства подає кошторис витрат на майбутній рік. Для вирішення питань, пов'язаних із фізичною культурою і

спортом, у складі Верховної Ради України функціонує Комітет з питань молоді і спорту.

Президент України видає відповідні укази та розпорядження, що стосуються в тому числі і сфери фізичної культури і спорту. Важливим аспектом взаємодії є також Рада Фонду Президента України з підтримки освіти, науки та спорту. До складу даного дорадчого органу, що забезпечує підтримку молоді та науково-педагогічних працівників, входять відповідні галузеві міністри, в тому числі, Міністр молоді та спорту України, тобто відбувається інтенсивна взаємодія Мінмолодьспорту з президентом України у питанні розвитку та підтримки спорту [11].

Як бачимо, досліджуване міністерство складається із сукупності структурних елементів, відповідних відділів, департаментів, управлінь. В Мінмолодьспорту забезпечується ієрархічна система управління: на чолі відомства знаходиться Міністр молоді та спорту України. Наступними у владній ієрархії є Державний секретар та заступники Міністра, які курують відповідні напрямки діяльності міністерства.

1.2 Аналіз ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України

В Україні фізкультурою і спортом займається близько 15% населення, що значно менше, ніж у розвинених країнах, де ця кількість коливається від 40 до 50%. Труднощі розвитку цієї сфери в умовах децентралізації пов'язані з відсутністю державної та громадської підтримки, недосконалістю сучасної правової, методичної та інформаційної бази, яка б враховувала його реалії, а також внутрішньоорганізаційними проблемами спортивного руху, які накопичилися за останні роки.

Протягом 40-50 років у високорозвинених країнах завдяки державній політиці смертність знизилася на 15%, тривалість життя зросла на 15-20 років. У свою чергу, в Україні шокують показники здоров'я населення, а Україна посідає перше місце в Європі за рівнем смертності [1]. Дана тенденція є

результатом низького рівня розвитку сфери державного управління фізичною культурою і спортом.

Так, проаналізуємо більш детально показники ефективності розвитку фізичної культури і спорту в Україні. Почнемо дослідження з оцінки тенденцій осіб зайнятих спортом в Україні (табл. 1.1).

Таблиця 1.1

Кількість осіб залучених до занять фізичною культурою і спортом

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне
1	Загальна чисельність населення	42153201	41902416	41588354	-564 847	-1,4
2	Загальна кількість осіб, залучених до занять спортом	5835235	6022759	6137568	302 333	4,9
3	% осіб зайнятих фізичною культурою та спортом	13,8	14,4	14,8	1	6,8

Джерело: складено автором за [8]

В Україні протягом 2018-2020 років спостерігається негативна тенденція по зменшенню кількості населення. У 2019 році населення скоротилось на 250,8 тис. осіб, у 2020 році даний показник зменшився на 314,1 тис. осіб, що є результатом неефективної соціальної та економічної політики уряду, яка призводить до збідніння населення та зростання рівня смертності паралельно із зменшенням народжуваності. Загальна кількість осіб, залучених до занять спортом навпаки демонструє позитивну тенденцію. У 2019 році кількість спортивно активних українців збільшилась на 187,5 тис. осіб або на 3,1%, у 2020 році цей показник приріс на 114,8 тис. осіб або на 1,9%.

Дана позитивна динаміка здебільшого є результатом популяризації здорового способу життя та прийняття програм з розвитку фізичної культури та спорту. На збільшення відсотка осіб, зайнятих спортом та фізичною

культурою, вплинуло також зменшення загальної кількості населення в Україні та збільшення кількості осіб, зайнятих спортом.

Наступним етапом дослідження є аналіз спортивної інфраструктури в Україні (табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Інфраструктура сфери фізичної культури та спорту, одиниць

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне
1	Стадіони з трибунами на 1500 місць і більше	963	956	960	3	0,3
2	Легкоатлетичні арени	225	224	234	9	3,8
3	Легкоатлетичні манежі	31	31	31	0	-
4	Площинні спортивні споруди	61027	61913	59883	-1 144	-1,9
5	у тому числі: спортивні майданчики з тренажерним обладнанням	5911	6233	6381	470	7,4
6	майданчики з нестандартним тренажерним обладнанням	7297	7493	7574	277	3,7
7	тенісні корти	1136	1150	1177	41	3,5
8	футбольні поля	11135	11097	10900	-235	-2,1
9	інші спортивні майданчики	35548	35940	33851	-1 697	-4,8
10	Спортивні споруди із синтетичним покриттям	2143	2587	3191	1 048	32,8
11	Спортивні зали із покриттям не менше 162 м ²	14791	14771	14634	-157	-1,1
12	Плавальні басейни	557	545	557	0	-
13	Стрілецькі тири криті та напівкриті	4147	4110	3839	-308	-7,4
14	Стрілецькі стенди	11	11	11	0	-
15	Біатлонні стрільбища	7	7	7	0	-
16	Стрільбища для стрільби з лука	6	7	8	2	25,0
17	Велотреки	5	5	5	0	-
18	Кінноспортивні бази	53	53	54	1	1,9
19	Споруди зі штучним льодом	54	54	56	2	3,6
20	Веслувально-спортивні бази	86	83	86	0	-
21	Веслувальні канали	3	3	4	1	25,0
22	Водноспортивні бази	45	41	44	-1	-2,2
23	Трампліни лижні	31	30	31	0	-
24	Лижні бази	57	58	62	5	8,1
25	Інші спортивні споруди	13781	13776	12440	-1 341	-9,7

Джерело: складено автором за [8]

Як видно з табл. 1.2, кількість стадіонів з трибунами на 1500 місць і більше у 2019 році зменшилась на 7 одиниць, у 2020 році були введені в

експлуатацію 4 стадіони з трибунами. Легкоатлетичні арени у 2019 році зменшились на одну штуку, а у 2020 році збільшились на 10 штук. Кількість легкоатлетичних манежів залишається незмінною протягом всього досліджуваного періоду. Кількість площинних спортивних споруд збільшилась у 2019 році на 886 штук, а у 2020 році кількість помітно скоротилась на 2 030 штук або на 3,3%. Спортивні споруди із синтетичним покриттям демонструють позитивну тенденцію. У 2019 році даний показник приріс на 444 штуки, а у 2020 році на 604 штуки. Кількість спортивних залів із покриттям не менше 162 м² поступово зменшується: у 2019 році зменшилась на 20 штук, у 2020 році на 137 штук. Кількість плавальних басейнів зменшилась на 12 штук у 2019 році, у 2020 році їх кількість збільшилась на 12 штук. Стрілецькі тири криті та напівкриті зменшились у 2019 році на 37 штук, а у 2020 році на 271 штуку. Кількість стрілецьких стендів залишається незмінною протягом даного періоду та дорівнює 11. Така ж ситуація з біатлонними стрільбищами – їх кількість залишається рівною 7. Стрільбища для стрільби з лука поступово збільшується: у 2018 році їх кількість складала 6, у 2019 році – 7, а у 2020 році – 8 штук. Кінноспортивні бази залишаються приблизно на одному рівні. У 2018 та 2019 році показник знаходився на рівні 53 одиниць, а у 2020 році 54 штуки. Веслувально-спортивні бази у 2019 році зменшились на 3 штуки, а у 2020 році збільшились 3 штуки. Кількість веслувальних каналів протягом 2018-2019 років залишалась незмінною – 3 штуки, а у 2020 роки збільшилась на 1 одиницю. Водноспортивні бази у 2019 році зменшились на 4 одиниці та у 2020 році збільшились на 3 штуки. Трампліни лижні залишаються приблизно на одному рівні 30-31 одиниця. Кількість лижних баз поступово збільшується протягом всього досліджуваного періоду. У 2019 році даний показник збільшився на 1 одиницю, а у 2020 році на 4 штуки. Кількість інших спортивних споруд демонструє негативну тенденцію та зменшилась у 2019 році на 5 штук, у 2020 році відбулось зменшення на 1 336 штук.

Проаналізуємо загальну кількість спортивних об'єктів (рис. 1.3).

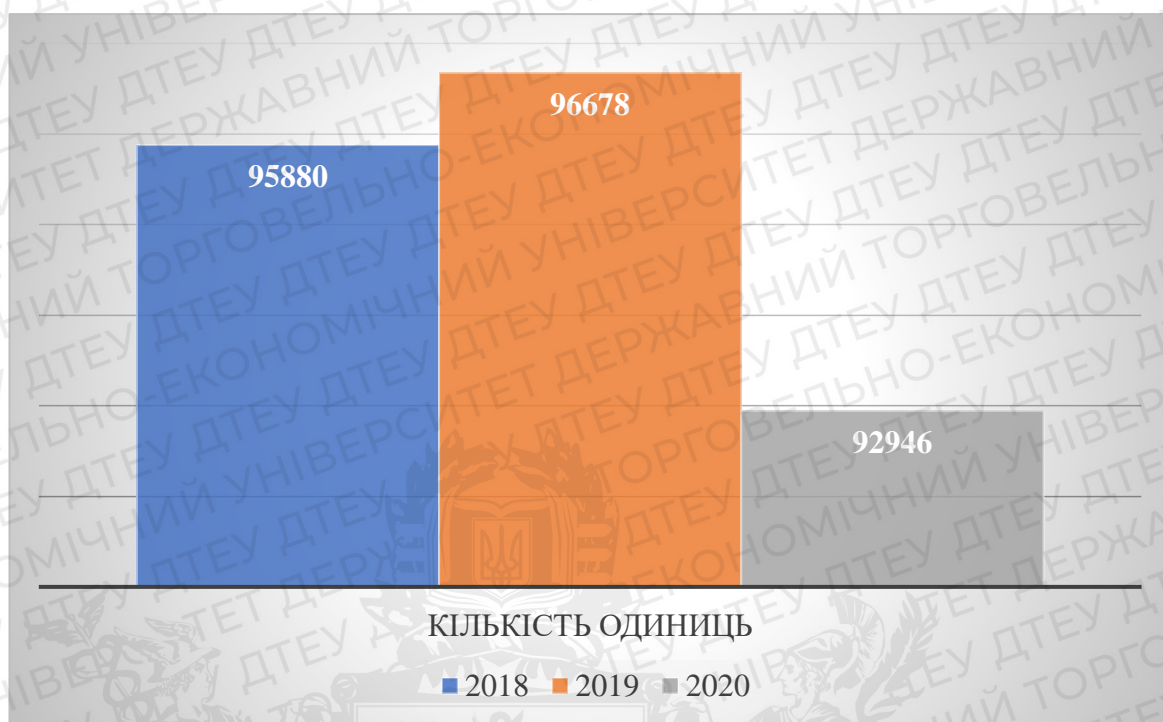

Рис. 1.3. Динаміка розвитку спортивної інфраструктури в Україні, 2018-2020 роки, одиниць

Джерело: складено автором за [8]

Як бачимо, тенденція розвитку спортивної інфраструктури в Україні є неоднорідною. У 2019 році відбувається збільшення на 798 одиниць та у 2020 році відбулось різке зменшення даного показника на 3 732 одиниць спортивних споруд або 4,8%, не дивлячись на збільшення фінансування сфери фізичної культури і спорту у 2020 році на 40,5%. Така ситуація викликана тим, що відбулось списання спортивних споруд у зв'язку з їх зносом та втратою доцільності їх функціонування (наприклад, закриття футбольних полів після закриття спортивної школи). Водночас, відбувся капітальний ремонт спортивних споруд, які залишились функціонуючими.

Розглянемо також динаміку фінансування сфери фізичної культури і спорту протягом 2018-2020 років в табл. 1.3.

Таблиця 1.3

Фінансування сфери фізичної культури та спорту в Україні, тис. грн

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне

Продовження табл. 1.3

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне
1	Фінансування державного бюджету ³	650681,88	779429,18	1310570,55	659888,67	50,4
2	Фінансування місцевих бюджетів ³	5275693,82	6448744,14	7275334,72	1999640,9	27,5
3	Позабюджетні надходження	588680,17	623566,68	631361,69	42681,52	6,8
4	Усього використано коштів	6515055,87	7852130,00	9217266,96	2702211,09	29,3

Джерело: складено автором за [8]

Фінансування з державного бюджету демонструє позитивну динаміку. У 2019 році цей показник збільшився на 128 747,3 тис. грн, а у 2020 році – на 531141,37 тис. грн. Фінансування з місцевих бюджетів також зростає протягом всього досліджуваного періоду. У 2019 році даний показник збільшився на 1173050,32 тис. грн, у 2020 році – на 826590,58 тис. грн. Позабюджетні надходження зростають трохи повільніше, ніж попередні два показники. У 2019 році цей показник зріс на 34886,51 тис. грн, а у 2020 році – на 7795,01 тис. грн. Це свідчить про необхідність більш активного залучення спонсорів та громадських організацій до фінансування сфери фізичної культури і спорту. Важливо відзначити, що збільшення обсягів фінансування досліджуваної сфери викликано тим, що спостерігається значний знос основних засобів інфраструктури сфери фізичної культури і спорту, що потребує залучення капітальних вкладень. На зростання обсягів фінансування також впливає зростання рівня інфляції та цін на матеріально-технічне забезпечення.

Важливим є також дослідження кадрового забезпечення сфери фізичної культури і спорту (табл. 1.4).

Таблиця 1.4

Кадрове забезпечення сфери фізичної культури та спорту в Україні

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне
1	Працівники сфери фізичної культури та спорту	69395	70109	69077	-318	-0,5

Продовження табл. 1.4

№ з/п	Показник	Роки			Відхилення 2020/2018	
		2018	2019	2020	абсолютне	відносне
1.1	у тому числі дошкільних навчальних закладів	3371	3432	3398	27	0,8
1.2	загальноосвітніх навчальних закладів	23730	23674	23530	-380	-1,6
1.3	професійно-технічних навчальних закладів	1692	1648	1627	-65	-3,8
1.4	закладів вищої освіти	5614	5539	4933	-681	-12,1
1.5	позашкільних навчальних закладів	5079	5337	5426	347	6,4
1.6	шкіл вищої спортивної майстерності, цент олімпійської підготовки, спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю	537	561	516	-21	-3,9
1.7	спортивних споруд	1984	1926	1820	-164	-8,3
1.8	навчальних закладів, установ, організацій усіх типів	2 913	3098	3060	-147	-4,8
1.9	структурних підрозділів з фізичної культури і спорту органів виконавчої влади (місцевого самоврядування)	1 675	1867	1920	245	12,8
1.10	фізкультурно-спортивних товариств та відомчих фізкультурно-спортивних організацій всіх рівнів	1 417	1627	1611	194	12,0
1.11	відокремлених підрозділів національних спортивних федерацій	146	154	210	64	30,5
1.12	тренери з видів спорту, тренери-викладачі, викладачі зі порту	15 207	14691	14430	-777	-5,1
1.13	спортсмени-інструктори з видів спорту	2 154	2731	2923	769	26,3
1.14	інструктори з фізичної культури сільських та селищних рад, об'єднаних територіальних громад	814	810	783	-31	-3,8
1.15	спеціалісти з реабілітації	162	172	188	26	13,8
1.16	інші працівники фізичної культури та спорту	2 900	2842	2702	-198	-6,8

Джерело: складено автором за [8]

Як видно з табл. 1.4, кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту в Україні знаходиться на досить високому рівні, оскільки відхилення загальної кількості кадрів у даній сфері у 2020 році відносно 2018 року складає

-0,5%, тобто показник залишається приблизно на одному рівні. Незначне скорочення персоналу пояснюється поступовим скороченням кількості загальноосвітніх навчальних закладів, професійно-технічних навчальних закладів, закладів вищої освіти в Україні. Програма з оптимізації кількості закладів освіти буде продовжуватись і в наступні роки, тому можемо прогнозувати подальше скорочення чисельності штатних працівників сфери фізичної культури і спорту. З одного боку, це призведе до підвищення якості освіти у цій сфері, але з іншого – погіршить доступність освіти.

Отже, державне управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні знаходиться на помірному рівні. Факторами, що призвели до такого стану речей, є:

- високий ступінь зносу спортивних споруд та поступове скорочення їх кількості, що перешкоджає доступності фізичної культури і спорту для українського населення;
- недостатній обсяг фінансування (коштів не вистачає на відновлення та побудову якісної спортивної інфраструктури на території всієї держави);
- високий рівень корупції в Україні, що заважає раціональному використанню бюджетних коштів для розвитку відповідної сфери [12];
- поганий розвиток програм популяризації здорового образу життя та спорту на державному рівні, що призводить до низької залученості населення до даної сфери;
- низька активність громадянського суспільства у розвитку сфери (низький рівень залучення приватних інвестицій та меценатства, низький рівень довіри до органів державної та місцевої влади).

Загалом, проблеми розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні мають системний характер і повинні вирішуватися на найвищому рівні. Існує об'єктивна потреба у якісній зміні підходу до державного управління в даній галузі: ефективна боротьба з корупцією, пошук додаткового фінансування для розвитку спортивної інфраструктури, активне залучення суспільства до сфери фізичної культури і спорту.

РОЗДІЛ 2

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ

2.1 Напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні

Україні необхідно внести зміни в державну політику, у тому числі у сфері фізичної культури і спорту. Слід підкреслити, що реформа має охопити всю сферу фізкультурно-спортивної діяльності, починаючи від фізичного виховання в садочках і школах, закінчуючи спортом для всіх і спортом з найвищими досягненнями, в тому числі спортивними змаганнями. Водночас, важко визначити пріоритети державної політики, що безпосередньо впливає на розподіл коштів. Усі підтримують будівництво спортивних майданчиків, спортивних споруд, басейнів, а попит на останні не завжди достатній. Проблема не в будівництві спортивних майданчиків чи спортивних споруд, а в розвитку спортивної культури. Навички фізичної культури і спорту потрібно прищеплювати з дитинства. Все потрібно робити охайно, враховуючи різні ризики і наслідки. За радянських часів спорт стимулювався як елемент потенційного захисту від війни. Пріоритетом було не формування здорової людини, а підготовка гідного захисника. Для цього були створені окремі вправи на уроках фізичної культури в школах, інших навчальних або оздоровчих закладах.

У період формування цінностей відбуваються трансформаційні процеси українського суспільства, які супроводжуються триваючою економічною і соціальною кризою. На конституційному рівні Україна задекларувала інноваційний шлях розвитку, який полягає у втіленні цінностей ЄС і, таким чином, інтеграції у вищезгадане міжкультурне об'єднання.

Важливе значення мають конституційно-правові принципи громадського порядку як складова суспільства, що має значну кількість компонентів, які становлять основу державного управління в Україні. Саме

реалізація державної політики у сфері розвитку фізичної культури і спорту має сприяти реалізації прав і свобод людини, забезпечувати існування здорової нації та соціальну стабільність.

Відстоюємо позицію, що державна політика у сфері фізичної культури і спорту має бути максимально стабільною, враховувати власну історичну сутність та засвоювати перевірений міжнародний досвід у цій сфері. Лише при оптимальному виборі національної моделі розвитку фізичної культури і спорту є фактичний позитивний розвиток суспільства, створення політики для кожного та врахування інтересів різних громадян з різними потребами у сфері фізичної культури і спорту.

В табл. 2.1 представимо основні напрямки вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Таблиця 2.1

Основні напрямки вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні

№ з/п	Напрямок	Зміст
1	Активізація пропаганди здорового способу життя, що є основою для розвитку фізичної культури і спорту	Держава виділяє окремі категорії населення, а мають бути створені умови для розвитку масового спорту для кожного, що потребує розвитку наявної спортивної інфраструктури по всій країні. Спортсмени – візитна картка нашої країни, тому вкрай важливо сприяти розвитку високопродуктивного спорту. Для цього мають бути резервні навчальні центри спортсменів розроблено та впроваджено сучасні тренерські програми. Усі ці стратегічні напрями можуть бути реалізовані лише за умови вдосконалення законодавчої бази у сфері фізичної культури та спорту, що буде підкріплено фінансовою та інституційною спроможністю держави.
2	Закріплення на державному рівні тестів і нормативів оцінювання фізичної підготовленості жителів України	Проблема оцінки фізичної підготовки українців потребує комплексного вирішення. Останнім часом в Україні часто змінювались затверджені умови тестування та нормативи оцінювання фізичної підготовленості, які зараз проводяться на громадських засадах. Держава фактично вийшла з цього процесу та не аналізує реальні показники фізичної підготовленості громадян України.

Продовження табл. 2.1

№ з/п	Напрямок	Зміст
3	Необхідність встановлення норм «допусків» до спортивних заходів	Важливо визначити на законодавчому рівні норми допусків до спортивних заходів. Також приймаючи до уваги реформу з децентралізації, реформу медицини, є доцільним внести зміни до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо розширення кола суб'єктів для надання медичних допусків до спортивних заходів. При цьому чітко прописати види спортивних заходів (змагань), для участі в яких медичний допуск є обов'язковим. Це забезпечить відсутність ознак дискримінації та оперативність процедури допусків
4	Адаптація вітчизняного законодавства у сфері фізичної культури і спорту до вимог Європейського Союзу	Європейські стандарти формалізуються в джерелах Міжнародного та європейського права (договорах, деклараціях, директивах, конвенціях, рішеннях, положеннях, пактах, регламентах, угодах тощо) на рівні принципів, норм, характеристик тощо. Тому важливим є вивчення даних правових стандартів та використання їх для України
5	Уникнення травматизму для спортсменів та дітей під час занять спортом та фізичною культурою	Забезпечення контролю за спортивним обладнанням. Власники спортивного інвентарю мають звітувати до відповідних органів влади про стан свого обладнання; закріпити відповідальність за уникнення повідомлення даних відомостей. Це забезпечить зниження кількості випадків травмування дітей та спортсменів
6	Єдиний системний підхід до проведення занять фізичною культурою	Сьогодні уніфікований підхід в Україні до занять в закладах освіти фізкультуро відсутній. Важливо, щоб сучасна людина володіла різними видами діяльності у сфері фізкультури та спорту, які направлені на зміцнення та загартування організму, сприяли гармонійному розвитку особистості. Головним напрямком має стати розвиток витривалості, швидкості, координації, концентрації, м'язової сили та гнучкості. Необхідно розробити програму розвитку цих параметрів та закріпити її на нормативно-правовому рівні.

Джерело: складено автором за [13, с. 12; 14; 15; 16; 17; 18; 19]

Важливо також зазначити, що заняття спортом в основному передбачає взаємодію з вчителями або тренерами. Тому толерантні стосунки між ними повинні сприяти стосункам, співпраці, розумінню та повазі. Отже, конституційно санкціонована свобода людини має шанс привчити людину до достатніх рамок свободи, а отже і до комфорту. Держава також має

враховувати той факт, що змагальний спорт пов'язаний із великою роботою та обмеженнями у багатьох речах [20, 21]. Тому загальні норми права не завжди може регулювати окремі питання, що стосуються підготовки та залучення спортсменів до змагань.

Крім того, батьки змушені довіряти тренерам, які не завжди відповідально ставляться до своїх обов'язків. Травми, психічні розлади, несправедливість у спорті важко прописати на нормативному рівні. Тому багато справ вирішувались та будуть вирішуватись на основі довіри, що унеможлиблює правову гарантію забезпечення повного обсягу прав і свобод людини в даній сфері суспільних відносин [22].

Слід підкреслити, що суспільні відносини у сфері фізичної культури і спорту розвиваються дуже динамічно, тому об'єктивно виникає потреба в постійному оновленні засобів їх регулювання. При цьому вдосконалюється не лише нормативно-правове регулювання, а й відносини саморегулювання, тобто створення та застосування суб'єктами спортивної діяльності системи корпоративних (договірних) стандартів [23; 24, с. 20; 25, с. 19]. Як наслідок, спостерігається глобальна тенденція до режиму диспозитивного права у сфері спорту. Ці процеси призводять до посилення ролі диспозитивного методу правового регулювання у спорті і, як наслідок, використання коштів приватного сектору. Саме на підставі договорів оформлюються відносини між спортсменами та іншими суб'єктами спортивних відносин і спортивними організаціями (договори про спортивну діяльність, трансферні договори, агентські договори тощо), вирішуються спортивні спори (статут арбітражних судів у цій сфері) встановлюється спортивний регламент (корпоративні акти міжнародних спортивних федерацій) тощо [26, 27, 28].

Наведений матеріал підтверджує висновок про необхідність системного підходу у процесі формування нормативно-правового регулювання державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Тільки злагоджена робота державних органів може забезпечити ефективний результат реформ у цій сфері.

2.2 Напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні

Фізична культура і спорт, будучи частиною загальної культури суспільства та кожної людини окремо, безпосередньо пов'язані із соціальними запитами держави у вихованні всебічно гармонійно розвиненої особистості, збереженні та зміцненні здоров'я населення, підвищенні рівня його фізичної підготовленості, працездатності та творчого довголіття, формуванні здорового способу життя, профілактики негативних явищ у підлітковому та молодіжному середовищі, у забезпеченні ефективної підготовки людини до трудової та оборонної діяльності.

Рівень культури суспільства багато в чому визначається ступенем розвитку та використання людських здібностей. Фізична культура та спорт є одним з головних факторів підвищення життєздатності людини, збереження та підтримки тілесного, психічного та духовно-морального здоров'я особистості, оптимізації фізичного стану та розвитку фізичних та психічних можливостей індивіда, необхідних у різних видах людської діяльності. Збереження здоров'я, підвищення рівня фізичної підготовленості кожного громадянина України роблять істотний внесок у розвиток її людського капіталу. Рушійною силою для вдосконалення фізичного потенціалу людини, її фізичних здібностей, духовно-моральних та цивільно-патріотичних якостей особистості є систематичні заняття фізичною культурою і спортом [29]. Створення умов, спрямованих на максимальне задоволення потреб різних груп та категорій населення України у сфері фізичної культури і спорту через забезпечення доступності фізкультурно-спортивних занять у різних сферах людської діяльності – освіті, виробництві, спорті, побуті, дозвіллі, системі оздоровчо-реабілітаційних заходів, є одним із ефективних механізмів реалізації соціальної політики держави у галузі здоров'я, виховання, демографії, молодіжної політики [30].

Турбота про розвиток фізичної культури і спорту є найважливішою складовою соціальної політики держави, що забезпечує здійснення

гуманістичних ідеалів, цінностей і норм, що дає широкий простір для виявлення здібностей людей, задоволення їх інтересів і потреб, активізації людського фактора.

Розглянемо основні напрямки вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні (рис. 2.1).

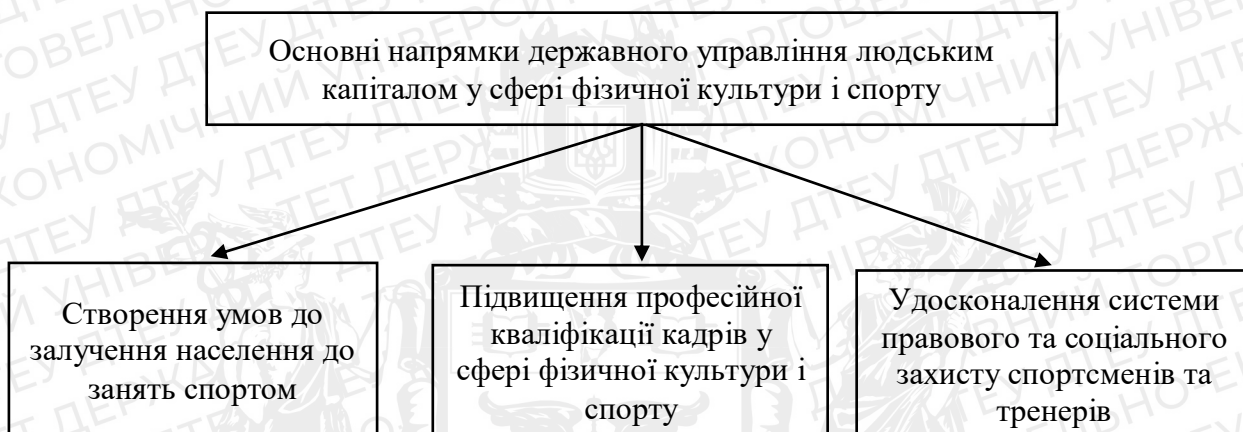

Рис. 2.1. Основні напрямки державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні

Джерело: складено автором за [20, 21, 29, 30]

Так, створення умов до залучення населення до занять спортом передбачає розвиток спортивної інфраструктури та забезпечення високого рівня доступності українців до об'єктів спорту. В межах даних заходів може бути забезпечення активізації будівництва спортивних майданчиків в сільській місцевості [30].

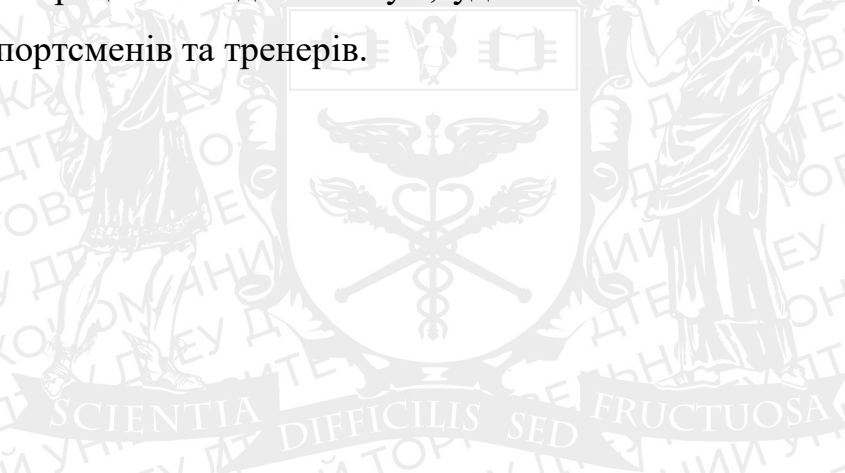
Важливим є також активізація пропаганди здорового образу життя та занять фізичною культурою. Для збільшення популярності спорту держава може долучати українських зірок театру та кіно та випускати за їх участю соціальні ролики.

Підвищення професійної кваліфікації персоналу у сфері фізичної культури і спорту є важливим фактором забезпечення високих спортивних результатів України на міжнародному рівні. Для підвищення кваліфікації

спортивного персоналу важливим є забезпечення міжнародних стажувань та активного обміну досвідом з розвинутими державами (США, Німеччина, Франція, Китай) [29].

Удосконалення системи правового та соціального захисту спортсменів та тренерів передбачає забезпечення гідного рівня життя для представників сфери фізичної культури і спорту, що призведе до підвищення престижності даної галузі серед населення та забезпечить залучення нового персоналу.

Отже, основними напрямками держави по управлінню людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні є забезпечення умов для масових занять фізичною культурою і спортом, підвищення професійної підготовки працівників даної галузі, удосконалення соціального і правового захисту спортсменів та тренерів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Мінмолодьспорту складається із сукупності структурних елементів, відповідних відділів, департаментів, управлінь. В Мінмолодьспорту забезпечується ієрархічна система управління: на чолі відомства знаходиться Міністр молоді та спорту України. Наступними у владній ієрархії є Державний секретар та заступники Міністра, які курують відповідні напрямки діяльності міністерства.

2. Проаналізувавши вищезазначені показники, можна зробити висновок, що державне управління сфери фізичної культури та спорту в Україні знаходиться на помірному рівні. Такий стан речей переважно пов'язаний із:

- високим ступенем зносу спортивних споруд в Україні та поступовим скорочення їх кількості, що перешкоджає доступності фізичної культури і спорту для українського населення;
- недостатнім обсягом фінансування сфери фізичної культури і спорту через невиваженість коштів на відновлення та побудову якісної спортивної інфраструктури на території всієї країни;
- високим рівнем корупції в Україні, що заважає раціональному використанню бюджетних коштів для розвитку сфери фізичної культури і спорту;
- поганим розвитком програм популяризації здорового образу життя та спорту на державному рівні, що призводить до низької залученості населення до даної сфери;
- низькою активністю громадянського суспільства у розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні у зв'язку з низьким рівнем залучення приватних інвестицій та меценатства, низьким рівнем довіри до органів державної та місцевої влади.

Проблеми розвитку сфери фізичної культури і спорту в Україні мають системний характер і повинні вирішуватися на найвищому рівні. Існує об'єктивна потреба у якісній зміні підходу до державного управління у сфері фізичної культури і спорту: ефективна боротьба з корупцією, пошук додаткового фінансування для розвитку спортивної інфраструктури, активне залучення суспільства до фізичної культури і спорту.

3. Сьогодні існує необхідність системного підходу у процесі формування нормативно-правового регулювання державної політики у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Тільки злагоджена робота державних органів може забезпечити ефективний результат реформ у цій сфері.

4. Основними напрямками держави по управлінню людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні є забезпечення умов для масових занять спортом та фізичною культурою, підвищення професійної підготовки працівників даної галузі, удосконалення соціального та правового захисту спортсменів та тренерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ціпов'яз А. Т., Бондаренко В. В. Організація і управління фізичною культурою і спортом: навч. посіб. Кременчук: КПК, 2019. 128 с.
2. Калина М. С. Актуальні завдання державної політики України у сфері фізичної культури та спорту в умовах глобалізації та євроінтеграції. *Інвестиції: практика та досвід*. № 21. 2016. С. 91-95. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/21_2016/18.pdf (дата звернення: 05.01.2021)
3. Парубчак І. О., Сіренко Р. Р. Публічне управління суспільно-виховними процесами в українському соціумі на засадах здорового образу життя. *Вісник НУЦЗУ*. Серія «Державне управління». 2017. Вип. 1(6). С. 244-252.
4. Молдован А. Д. Особливості і проблеми підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту. *Молодий вчений*. 2018. № 3.3 (55.3). С. 67–70. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/3.3/19.pdf> (дата звернення: 06.01.2021)
5. Сіренко Р. Р. Ефективність державного управління процесами соціалізації української молоді за її активної участі у масовому спорті. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Державне управління. Том 29 (68). №5. 2018. С. 175-179.
6. Галунець Н. І., Сандул Є. С., Бичков В. А. Формування дієвої системи державного управління розвитку фізичної культури і спорту: регіональний аспект. *Публічне управління і адміністрування в Україні*. 2019. № 14. С. 38-41. URL: <http://www.pag-journal.iei.od.ua/archives/2019/14-2019/9.pdf> (дата звернення: 06.01.2021)
7. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Міністерство молоді та спорту України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/220-2014-%D0%BF#Text> (дата звернення 10.01.2022).
8. Офіційний сайт Міністерства молоді та спорту України. URL:

- <http://dsmsu.gov.ua/index/ua/> (дата звернення 10.01.2022).
9. Київська міська державна адміністрація. URL: <https://kyivcity.gov.ua/> (дата звернення 11.01.2022).
 10. Шевченківська районна в місті Києві державна адміністрація. URL: <https://shev.kyivcity.gov.ua/content/viddil-u-spravah-simi-molodi-ta-sportu.html> (дата звернення 11.01.2022).
 11. Указ Президента України «Про Фонд Президента України з підтримки освіти, науки та спорту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/357/2018#Text> (дата звернення 11.01.2022).
 12. Україна дещо піднялася в рейтингу «Індекс сприйняття корупції». URL: <https://www.dw.com/uk/ukraina-deshcho-pidnialasia-v-reitynhu-indeks-spryiniattia-koruptsii/a-56358381> (дата звернення 12.01.2022).
 13. Демократія участі в Україні. Стан реалізації державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства: аналіт. доп. / [за ред. М. І. Ставнійчук]; Громад. об-ня «За демократію через право». Київ, 2017. 170 с.
 14. Базенко В. Європейський досвід управління розвитком фізичної культури та спорту на місцевому рівні. *Ефективність державного управління*. 2017. Вип. 1 (50). Ч.1. С. 156-165. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_50/fail/20.pdf (дата звернення 14.01.2022).
 15. Коршунова Н. В. Поняття державної політики: теоретико-правове дослідження: дис.. канд. юрид. наук 12.00.01. Київ, 2017. 240 с. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/3171/2/dis%20%28%D0%9D.%D0%92.%D0%9A%D0%BE%D1%80%D1%88%D1%83%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0.pdf> (дата звернення 14.01.2022).
 16. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 р. № 3808-XII. Редакція від 01.01.2021, підстава – 645-IX 910-IX. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 14. Ст. 80. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12#Text> (дата звернення 14.01.2022).
 17. Проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» (щодо впорядкування проведення спортивних

- заходів та занять фізичною культурою та спортом» від 5 лютого 2020 року № 3011. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=68053 (дата звернення 14.01.2022).
18. Нікітенко С. В. Особливості нормативно-правового регулювання фізичного виховання і спорту в Україні. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2016. Вип. 1. С. 95–100. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dums_2016_1_15 (дата звернення 14.01.2022).
19. Шевченко А. Є., Кудін С. В. Конституційні засади забезпечення права людини на здоров'я: порівняльно-правове дослідження. Права людини в Україні та у зарубіжних країнах: проблеми теорії та нормативно-правової регламентації: колективна монографія / За заг. ред. Н. В. Мішиної. ЛьвівТорунь: Ліга-Прес, 2020. С. 369–391. URL: <https://ccu.gov.ua/library/konstytuciyuni-zasady-zabezpechennya-prava-lyudynu-na-zdorovya-porivnyalno-pravove> (дата звернення 14.01.2022).
20. Шевчук О. Р. Правовий механізм державного регулювання фізичної культури й спорту. *Вісник Національного університету цивільного захисту України*. Серія: Державне управління. 2018. Вип. 2. С. 189–195. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VNUCZUDU_2018_2_28 (дата звернення 16.01.2022).
21. Співак М. В. Державна політика здоров'я збереження: світовий досвід і Україна: монографія. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України; Видавництво «Логос», 2016. 536 с. URL: http://idpnan.org.ua/files/spivak-m.v.-derjavna-politika-zdorov_yazberejennya-_svitoviy-dosvid-i-ukrayina_-_d_.pdf (дата звернення 16.01.2022).
22. Базенко В. А. Механізм підтримки розвитку фізичної культури та спорту в умовах децентралізації. *Молодий вчений*. 2017. № 1 (41). С. 172–178. URL: <http://molodyvchenu.in.ua/files/journal/2017/1/41.pdf> (дата звернення 17.01.2022).
23. Палюх А. Я. Правовий статус суб'єктів державно-правового регулювання сфери фізкультури і спорту: теоретичні та конституційно-правові аспекти.

Науковий вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка. 2020. № 1. С. 23-33. URL: <https://journal.lduvs.lg.ua/index.php/journal/article/view/903/818> (дата звернення 18.01.2022).

24. Палюх А. Я. Система нормативно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. *Європейські перспективи*. 2019. № 2. С. 19–25.
25. Корольова М. В. Проблеми застосування законодавства у сфері фізичної культури та спорту. *Слобожанський науково-спортивний вісник*. 2020. № 6 (80). С. 17–21.
26. Моргунов О. А. Фізична культура та спорт як напрям публічного адміністрування в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. № 2(27). 2019. С. 108-112. URL: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/200/746> (дата звернення 17.01.2022).
27. Нікітенко С. В. Специфіка здійснення заходів із фінансування фізичної культури та спорту України в умовах кризи. *Теорія та практика державного управління*. Серія «Державне управління». 2016. № 2(53). С. 103-106. URL: http://pa.stateandregions.zp.ua/archive/1_2016/19.pdf (дата звернення 17.01.2022).
28. Солопенко В. В. Видатки та розвиток фізичної культури та спорту з державного та місцевих бюджетів: правові аспекти. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2018. № 3. С. 146-150. URL: http://apnl.dnu.in.ua/3_2018/33.pdf (дата звернення 18.01.2022).
29. Журба М. А. Зарубіжний досвід державного регулювання сфери фізичної культури і спорту. *Актуальні проблеми держави і права*. 2017. Вип. 79. С. 51-57. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/9169> (дата звернення 18.01.2022).
30. Чокля О. І., Фальковський А. О. Специфіка державно-правового регулювання фізичної культури і спорту в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2020. Вип. 2(24). С. 3-9. URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2_2020/3.pdf (дата звернення 18.01.2022).

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра публічного управління та адміністрування

РЕФЕРАТ
ВИПУСКНОЇ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

на тему:

**«ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ
КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В УКРАЇНІ»**

Студентки 5 курсу, 7 групи,
спеціальності 074 «Публічне
управління та адміністрування»
спеціалізації «Публічне
управління та адміністрування»

Зілінської
Дарини
В'ячеславівни

(підпис студента)

Науковий керівник
канд. екон. наук

Ільїна
Анастасія
Олександрівна

(підпис керівника)

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук,
доцент

Головня Юлія
Ігорівна

(підпис гаранта)

Київ 2022

Випускна кваліфікаційна робота складається зі вступу, двох розділів, висновків та пропозицій, списку використаних джерел (30 найменувань). Основний зміст роботи викладено на 21 сторінці комп'ютерного тексту. Робота містить чотири рисунки, п'ять таблиць.

Метою дослідження є визначення особливостей та напрямів удосконалення державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати наступні завдання:

- дослідити систему державного управління фізичною культурою і спортом на території України;
- провести аналіз ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України;
- з'ясувати напрями вдосконалення нормативно-правового регулювання у сфері фізичної культури і спорту в Україні;
- запропонувати напрями вдосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Об'єктом дослідження виступає процес державного управління фізичною культурою і спортом на території України.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні основи державного управління фізичною культурою і спортом в Україні.

Під час проведеного дослідження були використані методи аналізу та узагальнення інформації (для визначення основних тенденцій у сфері фізичної культури і спорту), системний метод (з'ясування структури та складу Міністерства молоді та спорту України), метод аналізу та синтезу (для визначення особливостей системи державного управління фізичною культурою і спортом, їх окремих елементів).

У першому розділі були досліджені особливості державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні, особлива увага приділена вивченню системи Міністерства молоді та спорту України. Також були розглянуті основні показники ефективності державного управління фізичною культурою і спортом на території України.

У другому розділі розглянуті основні напрями вдосконалення державного управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні. Зроблено висновок про необхідність розвитку управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Практична цінність результатів дослідження знайшла своє відображення в конкретних пропозиціях і рекомендаціях, спрямованих на вдосконалення існуючої нормативно-правової системи України у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Анотація

У випускній кваліфікаційній роботі висвітлені дослідження процесу державного управління фізичною культурою і спортом на території України.

Проаналізовано та дано оцінку актуальним проблемам системи державного управління фізичною культурою і спортом. Надано пропозиції щодо вдосконалення нормативно-правового регулювання сфери державного управління фізичною культурою і спортом на території України. Проаналізовано сучасний стан та фактори, які впливають на ефективність державного управління фізичною культурою і спортом на території України. Надано рекомендації з удосконалення даної сфери з урахуванням досвіду зарубіжних країн світу.

Ключові слова: державне управління, фізична культура і спорт, спортивна інфраструктура, Міністерство.

Abstract

The work covers the research on the process of public administration of physical culture and sports in Ukraine.

The current problems of the system of state management of physical culture and sports are analyzed and assessed. The proposals for improving the legal regulation of public administration of physical culture and sports in Ukraine are presented. The current state and factors that affect the effectiveness of public administration of physical culture and sports in Ukraine are analyzed. The recommendations for improving this area, taking into account the experience of foreign countries, are given.

Key words: public administration, physical culture and sports, sports infrastructure, Ministry.

РЕЦЕНЗІЯ

на випускню кваліфікаційну роботу Зілінської Дарини Вячеславівни на тему:
«Державне управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні»,
виконаної на здобуття ОС «Бакалавр»
за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»
у Київському національному торговельно-економічному університеті

(за матеріалами Міністерства молоді та спорту України)

Випускна кваліфікаційна робота виконана на тему, яка є актуальною для сфери публічного управління в сучасних умовах розвитку управління фізичною культурою і спортом, передбачає дослідження широкого спектру проблем, пов'язаних із процедурою оптимізації розвитку управління фізичною культурою і спортом в системі державної служби в Міністерстві молоді та спорту України. Виконана робота за змістом відповідає завданню в повному обсязі. Студентка продемонструвала достатній рівень володіння теоретичним матеріалом щодо обґрунтування теоретичних особливостей державного управління та вміння застосовувати цей матеріал у процесі реального дослідження.

Робота розкриває сучасний стан управління у сфері фізичної культури і спорту в Міністерстві молоді та спорту України. В роботі проаналізовано стан, систему та аналіз державного управління у сфері фізичної культури і спорту, охарактеризовано її особливості та окреслено нормативно-правове регулювання. Визначено проблеми та розроблено рекомендації щодо удосконалення системи державного управління людським капіталом у сфері фізичної культури і спорту в Україні.

Якість оформлення випускної кваліфікаційної роботи можна вважати задовільною. Основні вимоги щодо оформлення матеріалу враховані. Слід відзначити деякі несуттєві порушення стилю викладення матеріалу, який в окремих місцях роботи є ненауковим. В цілому матеріал роботи викладено послідовно і логічно.

Випускна кваліфікаційна робота рекомендується до захисту.

Рецензент

Начальник відділу молоді та спорту
Бердичівської міської ради

Березовенко Л.Л.

Завідувачу кафедри публічного
управління та адміністрування
Новіковій Н.Л.

Заява

Я, Зілінська Дарина Вячеславівна, повідомляю, що за результатами проведення самостійної перевірки з використанням програмно-технічних засобів у наданій випускній кваліфікаційній роботі на тему: «Державне управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні» не міститься елементів академічного плагіату. У випадках використання прямих запозичень з друкованих та електронних джерел, вказані відповідні посилання.

Робота для перевірки надається у друкованому та електронному варіантах. Електронна версія моєї роботи ідентична з друкованою.

«24» січня 2022 року

Згода

Я, Зілінська Дарина Вячеславівна, студентка 5 курсу 7 групи заочної форми навчання, спеціальності 074 «Публічне управління та адміністрування» цим засвідчую, що є автором випускної кваліфікаційної роботи на тему: «Державне управління у сфері фізичної культури і спорту в Україні» несу повну відповідальність за достовірність, точність та повноту поданої у роботі інформації, жодна частина роботи не була скопійована, за винятком випадків, коли робиться належне підтвердження в присвоєнні. Я підтверджую, що у роботі не міститься державної таємниці або інформації для службового користування.

Цим засвідчую, що жодна частина цієї роботи не була опублікована мною раніше.

Я даю дозвіл на те, що моя робота буде направлена в інституційний депозитарій Київського національного торговельно-економічного університету і збережена в базі даних для майбутньої перевірки плагіату.

« 24 » січня 2022 року

Підпис

(Зілінська Д.В.)

Прізвище, ініціали